

***Požadavky na dokumentaci ran
s využitím klasifikace NNN***

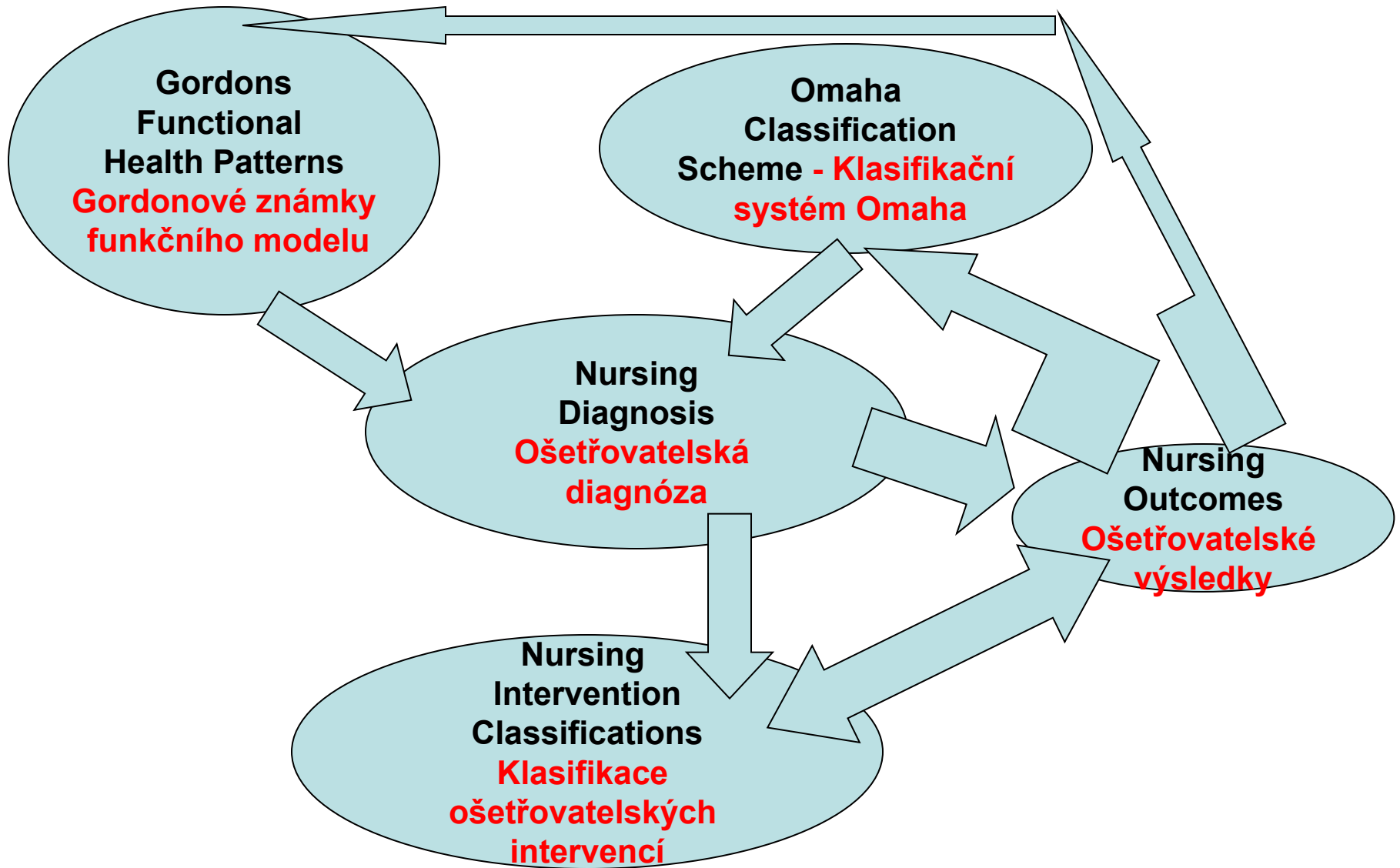
***Andrea Pokorná
Katedra ošetrovatelství
LF MU, Brno***

Požadavek ICN

- Mezinárodní rada sester (International Council of Nurses) usiluje o nalezení společného dorozumívacího prostředku, díky němuž by si sestry celého světa navzájem rozuměly – proces standardizace terminologie.
- Už v roce 1909 E. Hampton Robbová vyslovila potřebu jakéhosi „ošetřovatelského esperanta“. Na ni v 90-tých letech navázaly Bulecheková a McCloskeyová, které vypracovaly taxonomii ošetřovatelské péče (nyní ve dvou systémech NIC a NOC).

Use of Nursing Language Použití ošetřovatelského jazyka

Účel standardizace

Standardní terminologie a klasifikační systémy ošetrovatelství vyjadřují a zviditelňují to, co sestry dělají v podobě ošetrovatelské dokumentace

(Dougherty, Giles, 2000)

Související odborná terminologie

- **NANDA taxonomie** – (North American Nursing Diagnosing Asociation) – soubor ošetrovatelských diagnóz – úloha zajištění a podpora rozvoje standardní terminologie a taxonomie (systematického zařazení) sesterských diagnóz, intervencí a očekávaných výsledků pro profesní praxi.
- **NIC** – Nursing Intervention Clasification – klasifikace sesterských intervencí (zahrnuje oblasti fyziologické, psychologické, léčbu a přímé a nepřímé intervence, jsou seskupeny do tříd a domén).
- **NOC** – Nursing Outcomes Clasification – klasifikace výsledků sesterských intervencí, klasifikace je tvořena názvem, číselným kódem /hlavní a položkový/, definicí, souborem ukazatelů, hodnotící škálou se souborem ukazatelů, odkazy na zdroje literatury. (viz materiály)

Další klasifikační systémy

- OMAHA klasifikační systém - využíván v domácí péči,
  - schéma problémové klasifikace výsledků u pacienta spolu se stupnicí hodnocení problémů pro výsledky (Problem Rating Scale for Outcomes, PRSO – hodnotící stupnice je 5ti bodová - LIKERTOVA– měří pokrok pacienta ve vztahu ke znalostem, chování a stavu)
- OASIS klasifikační systém - Outcomes Assessment Information Set informační soubor odhadování výsledků vyvinut na univerzitě v Coloradu obsahuje měření vhodné pro všechny skupiny klientů a specifická měření pro skupiny klientů se zvláštní dg. a problémem, jediný systém, který zmiňuje rizikové faktory, zahrnuje informace o smyslovém, respiračním, eliminačním, neurologickém, emocionálním, behaviorálním a funkčním stavu a stavu kůže pacienta jako i demografické údaje a další informace

Další klasifikační systémy

- ICNP – International Classification of Nursing Practice – klasifikace ošetrovatelských situací, vytváří podmínky na pojmenování a popis ošetrovatelské praxe
  - terminologie – pojmy a definice obsažené v klasifikaci popisují ošetrovatelské jevy, intervence a výsledky
  - cílem je vytvoření standardizovaného jazyka – standardizované ošetrovatelské terminologie

V současné době je upravována verze beta 2, která má 3 základní součásti:

I. Ošetrovatelské jevy/fenomény

- sesterská diagnóza – skládá se z pojmů obsažených v osách klasifikace oše. jevů
- klasifikace oše. jevů podle osy: předmět oše. praxe (bolest, sebekonepce); posouzení zhodnocení, frekvence, trvání, topologie/lateralita; místo na těle; riziko (aktuální, potenciální); nositel

II. Ošetrovatelské výsledky

- III. **Intervence sestry** – typ, cíl, prostředky, čas, topologie/lateralita, lokalizace, přístup, v čí prospěch,

Ošetrovatelská diagnóza

- S číselným kódem je standardním názvem (pojmenováním) oše. problému a je využitelná u mnoha klientů
tvorba individuálních diagnóz

- konceptuální definice

popis aktuálních nebo aktuálních zdravotních problémů, které jsou sestry způsobily a oprávněné nezávisle ošetřovat, mezi nezávislé kompetence nepatří zdravotní problémy vymezené v rámci lékařské praxe

- strukturální definice

popisuje, z jakých komponent se oše. dg. skládá

PES struktura – P - problém
E – etiologie
(související faktory)
S – symptomy
(char. znaky)

PRF struktura – P - problém
RF – riz. faktory

Diagnózy vhodné pro dokumentaci rány (1)

Diagnostická doména 11. Bezpečnost – ochrana (27 oše. dg.)

Třída 2 – Tělesné/fyzické poranění/poškození

Vlastní oše. dg.

Poškozená/ narušená kožní integrita 00046

Riziko poškození/narušení integrity kůže 00047

Poškozená/narušená integrita tkáně 00044

Třída 1 – Infekce

Riziko infekce 00004

Diagnózy vhodné pro dokumentaci rány (2)

Diagnostická doména 12. – Komfort (4 oše. dg.)

Třída 1 – tělesný komfort

Vlastní oše. dg.

Akutní bolest 00132

Chronická bolest 00133

Třída 3 – sociální komfort

Vlastní oše. dg.

Sociální izolace 00053

Poškozená/ narušená kožní integrita 00046

Definice: *narušení epidermis anebo dermis*

Určující znaky: *destrukce vrstev kůže
narušení kožního povrchu
narušení tělesných struktur*

Související faktory (příklady):

vnější:

fyzická imobilizace

hypertermie

hypotermie

vnitřní:

imunologický deficit

kostní výčnělky

nevyvážená výživa

Riziko poškození/narušení integrity kůže 00047

Definice: riziko narušení kůže

Rizikové faktory (příklady):

vnější:

exkrety

hypertermie

hypotermie

vnitřní:

imunologické faktory

kostní výčnělky

medikace

Poškozená/narušená integrita tkáně 00044

Definice: *poškození sliznic, kůže anebo podkožních tkání*

Určující znaky: *poškozená tkáň
(korneální, slizniční, kůže, podkkoží)
zničená tkáň*

Související faktory (příklady):

vnější:

chemická dráždidla

mechanické faktory

(př. tlak, střížné síly, tření)

vnitřní:

nutriční faktory

ozařování

teplotní extrémny

Riziko infekce 00004

Definice: *zvýšené riziko napadení patogenními organismy*

Rizikové faktory (příklady):

vnější:

destrukce tkání

farmaka

chronické onemocnění

vnitřní:

nedostatečná sekundární obrana

↓ Hb, leukopenie aj.

nedostatečná získaná imunita

trauma

Akutní bolest 00132

Definice: nepříjemný smyslový a emoční zážitek....

***Určující znaky: antalgická poloha
diaforéza
expresivní chování
ochranná gesta***

***Související faktory (příklady):
původci zranění (biologické, chemické, fyzikální, psychogenní)***

Chronická bolest 00133

Definice: nepříjemný smyslový a emoční zážitek....

Určující znaky: anorexie

atrofie zasažených svalových skupin

deprese

neklid

Související faktory (příklady):

chronické psychosociální postižení

chronické tělesné postižení

Sociální izolace 00053

Definice: osamělost zažívaná jednotlivcem a vnímaná jako negativní stav nebo stav ohrožení a jako by byla způsobena jinými

Určující znaky:

Objektivní

*činnosti nemající smysl
nekomunikativnost
hostilita, otupělost*

subjektivní

*neschopnost splnit očekávání jiných
pocity odlišnosti od jiných
pocit nejistoty na veřejnosti*

Související faktory (příklady):

*neadekvátní osobní zdroje
neakceptovatelné sociální hodnoty*

NIC – Ošetrovatelské intervence (1)

(závislé i nezávislé činnosti)

Péče o rány (Wound care) - 3660

Definice: prevence komplikací a podpora hojení rány

-doposud přesně uvedeno 25 intervencí

-nejčastěji užívané intervence

- zapište charakter rány***
- vyčistěte ránu antiseptickým prostředkem***
- aplikujte vhodný léčebný prostředek***
- aplikujte obvaz – krycí***
- použijte krycí obvaz***
- zpevněte obvaz dle potřeby***
- dodržte zásady asepse***
- proveďte kontrolu rány po převazu***
- pravidelně porovnejte a zaznamenejte každou změnu***
- polohujte postiženou část těla***
- poučte pacienta a rodinné příslušníky o postupu při ošetřování ran***

NIC – Ošetrovatelské intervence (2) **(závislé i nezávislé činnosti)**

Výplach rány (Wound irrigation) - 3680

Definice: výplach rány

Péče o dekubitů (Pressure ulcer care) – 3520

Definice: zlepšení hojení dekubitů

Prevence dekubitů (Pressure ulcer prevention) – 3540

Definice: prevence vzniku dekubitů u pacientů s rizikem vzniku dekubitů

Intervence je definovaná jako „jakákoliv léčba založená na klinickém rozhodování a vědomostech, které sestra uskutečňuje na zlepšení pacientových/klientových výsledků“ (McCloskey, Bulechek, 2000).

NOC – výsledky ošetrovatelských intervence (1)

Ke každé uvedené NANDA oše. dg. jsou doporučovány výsledky ošetrovatelských intervencí.

Příklad:

Oše. dg. - Riziko poškození kožní integrity:

NOC:

- Hojení ran – primární (Wound healing - primary intention)
- Hojení ran sekundární (Wound healing - secondary intention)
- Prokrvení periferních tkání (Tissue perfusion: peripheral)
- Omezení sebepoškození (Self-mutilation restraint)
- Stav výživy (Nutritional status)

A další související sledované parametry.

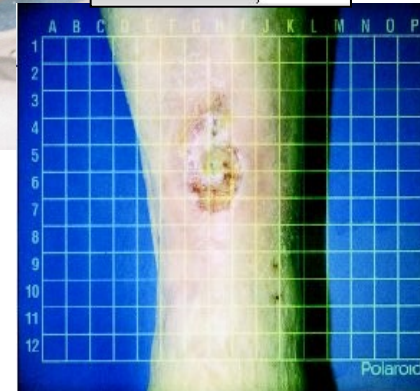
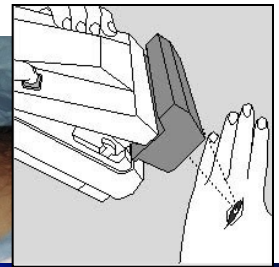
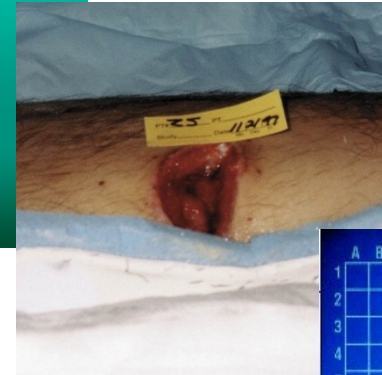
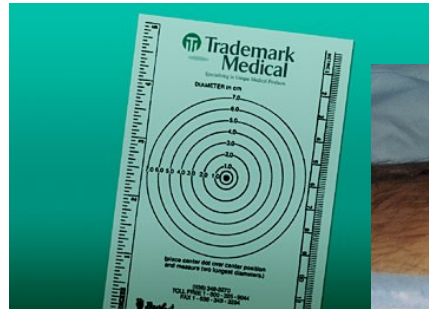

NOC – Hojení rány – primární

(Wound healing - primary and secondary intention)

Doména: Fyzické zdraví; Třída: integrita tkáně; Škála (indikátory) – nekompletní
K hodnocení využíváme Likertovu škálu (viz další snímek) při hodnocení jednotlivých indikátorů:

- epitalizace
- granulace
- rozlišení serózní drenáže
- rozlišení serózně krvavé drenáže
- rozlišení krvavé drenáže
- hodnocení erytému v okolí rány
- hodnocení edému v okolí rány
- hodnocení zvýšené teploty okolí rány
- zápach rány
- další specifické parametry pro určitý druh rány (velikost, hloubka aj)

Likertova škála

Pomocník při hodnocení NOC – Likertova škála může být modifikována dle určitého parametru a indikátoru

1 žádné	2 mírné	3 střední	4 podstatné	5 kompletní
---------	---------	-----------	-------------	-------------

Hodnocení měřitelných parametrů

1- nepřiměřené	2- mírně přiměřené	3- středně přiměřené	4- značně přiměřené	5- úplně přiměřené
----------------	--------------------	----------------------	---------------------	--------------------

Hodnocení postojů a projevů chování a jednání (např. edukace pacienta v péči o ránu)

1-závislý, bez schopnosti participace	2-požaduje asistenci druhé osoby a radu	3- požaduje asistenci druhé osoby	4- nezávislý, asistence radou	5- zcela nezávislý
---------------------------------------	---	-----------------------------------	-------------------------------	--------------------

Hodnocení sebepéče

Pro a proti pro sestru

PRO

- sjednocení postupů
– lege artis
- zjednodušení práce
- odstranění
nadbytečné
administrativní práce
- legislativní ochrana
- zlepšení kvality péče

PROTI

- obava z nového
- obava z nadbytku práce
a nepřehlednosti
- obava ze šablonovitosti

Implikace NNN podporuje kritické myšlení v praxi, umožňuje sestřám vybírat z množství vhodné NIC a NOC pro daného klienta/pacienta, výsledek je viditelný v procesu hodnocení, protože jednotným jazykem se zapisují všechny informace a je jasně viditelný výsledek práce sestry

(Dougherty, Giles, 2000)

***Myšlenky, ideje jsou to kvůli čemu se vedou války.
Dokáží pomoci, zachránit nebo také ublížit.***

Literatura a zdroje

- **Doegenes, M., E.; Moorhouse, M., F.** Kapesní průvodce zdravotní sestry. 2. přepracované a rošířené vyd., Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-0242-8.
- **Johnson, M.; Maas, M.; Moorhoud, S.** Nursing Outcomes Classification (NOC). Missouri U.S.A.: Mosby, Inc. 2000. ISBN 0-323-00893-3.
- **Krišková, A. et al.** Ošetrovateľské techniky. Martin: Osveta. 2001. ISBN 80-8063-087-9.
- **Marečková, J.; Příkrylová, L.** Standardní terminologie a klasifikační systémy ošetrovatelství. In: Sestra, č.7-8, s. 8-10 ISSN 1212-723X.
- **Mccloskey, J.; Bulechek, G., M.** Nursing Interventions Classification (NIC). Missouri U.S.A., Mosby, Inc. 2000. ISBN 0-323-00894-1.
- **Vörösová, G.; Boledovičová, M.; Beťková, M.** Normalizovaný jazyk pre vzájomnú komunikáciu sestier. In: Sestra, 2003, roč. 2, č. 1, s. 14-15.
- **Vörösová, G.; a kol.** Klasifikačné systémy a štandardizácia terminológie v ošetrovatelstve. Martin: Osveta. 2007
- **Kudlová, P.** NANDA International. Praha: Grada, 2010. ISBN: 978-80-247-34232-1.

Jestliže neporazíte sebe, budete poraženi sebou.

Pamatujte na úctu k sobě, úctu k druhým a odpovědnost za vaše konání.

Děkuji za pozornost
Jediný způsob, jak se je třeba se bát, jsme všichni.

Objevovat vlastní schopnosti je úžasně zábavné.

Strach před problémy, nebyl ještě nikdy klíčem k jejich řešení.

Problémy jsou nevyhnutelnou součástí života. Očekávej je a až přijdou, drž hlavu zpříma, podívej se jim přímo do očí a řekni: "Jsem větší než vy, neporazíte mě."

Schopnost lidí snášet nedostatky je větší než ochota nedostatky odstraňovat.

Odchýlit se od norem znamená, že na to musíte mít. Než začnete být tvořivý, musíte být odvážní. Tvořivost je osud, ale odvaha je cestou.